

TvMR

Tijdschrift voor Mensenrechten
Driemaandelijks uitgave
Verschijnt vier keer per jaar
Aanbevolen citeerwijze: TvMR

ISSN 1379-0250

Redactie

Hoofdredeacteur: Paul de Hert
Eindredactie: Caroline De Geest
Redactie: Charline Daelman, Willem Debeuckelaere, Marijke De Pauw, Annelies D'Espallier, Yves Haec, Aagje Ieven, Veronique Joosten, Bjorn Ketels, Laurens Lavrysen, Koen Lemmens, Michael Merrigan, Saira Ouald-Chaib, Paul Pataer, Stefan Sottiaux, Maxime Stroobant, Catherine Van De Heyning, Arne Vandenbogaerde, Diederik Vandendriessche, Pieter Van den Heede, Katrien Van Der Heyden, Nathalie Van Leuven, Andy Van Pachtenbeke, Mieke Verheyde

Vormgeving: Bram Wets

Tijdschrift voor Mensenrechten is een initiatief van de Liga voor Mensenrechten vzw.

Abonnement op TvMR? Bel 09/223.07.38

Redactiesecretariaat

Liga voor Mensenrechten vzw
Gebroeders De Smetstraat 75
9000 Gent
tel: 09 223 07 38 – fax: 09 223 08 48
tvmr@mensenrechten.be
www.mensenrechten.be

Redactionele samenwerking en disclaimer

Het Tijdschrift voor Mensenrechten is een initiatief van de Liga voor Mensenrechten vzw. De redactie heeft een volstrekt autonoom statuut. Het TvMR strekt tot het aanmoedigen van het onderzoek naar actuele mensenrechtenthema's en het verspreiden van de kennis hierover. Voor publicatie aangeboden teksten, arresten en vonnissen en te bespreken boeken mogen rechtstreeks naar het redactiesecretariaat worden gestuurd. De redactie behoudt zich alle rechten voor de publicatie van ingezonden artikels, werken, advertenties, ed. te weigeren. Aan de totstandkoming van deze publicatie is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die nochtans onvolledig of onjuist is opgenomen, aanvaarden de redactie en de uitgever geen verantwoordelijkheid. Elke auteur is verantwoordelijk voor zijn/haar eigen redactionele bijdragen.

Jaarabonnementen en lidmaatschap Liga voor Mensenrechten

Lid + abonnement op Tijdschrift voor Mensenrechten: 35 €
Lid + abonnement op FATIK, Tijdschrift voor Strafrecht en Gevangeniswezen: 40 €
Lid + abonnement op beide tijdschriften: 70 €
Steunend lid + abonnement op beide tijdschriften: 96 €
Lid zonder abonnement: 5 € per jaar

Het is ook mogelijk om, losgekoppeld van het lidmaatschap, een abonnement op de tijdschriften te bekomen. Meer informatie bij de Liga voor Mensenrechten.

TvMR online

Je kan TvMR online raadplegen. De laatste vier nummers zijn beschikbaar voor abonnees. Vraag een login via tvmr@mensenrechten.be. Surf naar tvmr.mensenrechten.be.

© Niets uit deze publicatie mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronische gegevensdragers of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande, uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uit respect voor mens en milieu wordt TvMR gedrukt op kringlooppapier en zonder vluchtige organische stoffen door Druk in de Weer, Gent.

Klachtenmechanisme voor IVESCR

Op 5 februari 2013 ratificeerde Uruguay als tiende staat het Facultatief Protocol bij het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (IVESCR). Hierdoor treedt het protocol in werking op 5 mei 2013, bijna vijf jaar na de vastlegging ervan door de VN. Met het in werking treden van het protocol wordt een historische lacune in het internationaal recht van de mensenrechten gedicht. Het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR) heeft sinds 1966 een gelijkaardig protocol dat aan individuen en Staten de mogelijkheid geeft om schendingen van het IVBPR aan te klagen. Het IVESCR kreeg echter geen klachtenmechanisme. Na 37 jaar kan het Comité voor Economische, Sociale en Culturele Rechten (CESCR) nu eindelijk individuele en tussenstatelijke klachten behandelen. Daarnaast kan het CESCR in geval van ernstige of systematische mensenrechtenschendingen ook een onderzoek beginnen om verdragsluitende staten mogelijk aansprakelijk te stellen.

België veroordeeld voor vasthouden geïnterneerden in gevangenis

In de zaak Claes werd België veroordeeld omdat een persoon waarvoor de hoge commissie tot bescherming van de maatschappij een internering in het psychiatrisch ziekenhuis te Bierbeek had bevolen, toch meer dan 15 jaar werd vastgehouden in de psychiatrische vleugel van de gevangenis van Merksplas. Aangezien Claes niet toerekeningsvatbaar was, oordeelde het EHRM dat art. 3 EVRM (verbod van vernederende behandeling) geschonden was.

Volgens het EHRM was ook art. 5, § 1, e, EVRM geschonden: de opsluiting van een niet veroordeelde persoon omwille van psychische redenen kan enkel wettelijk zijn in het licht van dit artikel voor zover de opsluiting plaatsvindt in een gepaste instelling. Ook artikel 5, §4, EVRM was geschonden omdat de eiser de wettelijkheid van zijn opsluiting niet had kunnen aanvechten voor een rechter. De hoge commissie tot bescherming van de maatschappij had geweigerd na te gaan of de plaats van opsluiting voldoende aangepast was aan zijn noden omdat zij niet de bevoegdheid had om te eisen dat een geschikte plaats ter beschikking gesteld werd van de eiser. De kortgedingrechter had dan weer geoordeeld dat hij geen rechtsmacht had (België werd op dezelfde datum ook veroordeeld in de verwante zaken Dufoort t. België en Swennen t. België).

Antiterrorismewet wordt aangescherpt

Op 7 februari heeft de Senaat bijna unaniem een verscherping van de antiterrorismewet goedgekeurd, in uitvoering van een kaderbesluit van 2008 van de Raad van de Europese Unie. Voortaan wordt *"iedere persoon, die een boodschap verspreidt of anderszins publiekelijk ter beschikking stelt met het oogmerk aan te zetten tot het plegen van daden van terrorisme, (zwaar) gestraft wanneer dergelijk gedrag, ongeacht of het al dan niet rechtstreeks aanstuurt op het plegen van terroristische misdrijven, het risico oplevert dat een of meer van deze misdrijven mogelijk wordt gepleegd"*. Het woordgebruik is een bron van juridische onzekerheid. Bovendien wordt met de nieuwe strafbepaling de vrije meningsuiting in quarantaine gezet. Strafrechtelijke schuld wordt afhankelijk van een aaneenrijging van speculatieve elementen, terwijl het dreigen met het plegen van terrorisme en het direct provoceren ervan reeds in het strafwetboek strafbaar zijn gesteld. De nieuwe wet kan een journalist strafbaar stellen die met een video-opname woorden weergeeft van een (kandidaat) terrorist of er kan een vervolging worden ingesteld tegen de auteur van een wetenschappelijk artikel dat uitlegt hoe bepaalde sociaal-politieke factoren terroristische aanslagen kunnen uitlokken. Zelfcensuur loert hier om de hoek. Het Belgisch parlement heeft een overbodige en schadelijke wet goedgekeurd en verloor uit het oog dat leden van de EU verplicht zijn de geest van een Europees kaderbesluit te respecteren, maar niet de letterlijke letter ervan. Het parlement was beter geïnspireerd geweest mocht het eerst de antiterrorismewet van 2008 grondig hebben geëvalueerd, vooraleer deze uit te rekken in een perfide richting.